C/2026/4078

24.7.2026

MNENJE KOMISIJE

z dne 2. junija 2026

o nujnosti in sorazmernosti ponovne uvedbe nadzora meje s strani Italije na njeni kopenski meji s Slovenijo v skladu s členom 27a(3) Uredbe (EU) 2016/399 (Zakonik o schengenskih mejah)

(Besedilo v italijanskem jeziku je edino verodostojno)

(C/2026/4078)

(1) V skladu s členom 3(2) Pogodbe o Evropski uniji Unija nudi svojim državljanom območje svobode, varnosti in pravice brez notranjih meja, na katerem je v povezavi z ustreznimi ukrepi glede kontrole na zunanjih mejah, azila, priseljevanja ter glede preprečevanja kriminala in boja proti njemu zagotovljeno prosto gibanje oseb.

(2) V skladu s členom 25 Uredbe (EU) 2016/399 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o Zakoniku Unije o pravilih, ki urejajo gibanje oseb prek meja (Zakonik o schengenskih mejah) (kodificirano besedilo) ([1]), lahko države članice v primeru resne grožnje javnemu redu ali notranji varnosti izjemoma in začasno ponovno uvedejo nadzor meje na vseh ali določenih odsekih svojih notranjih meja. To bi moral biti skrajni ukrep, obseg in trajanje začasne ponovne uvedbe nadzora meje pa ne bi smela presegati tega, kar je nujno potrebno za odziv na ugotovljeno resno grožnjo.

(3) Člen 25a(4) Zakonika o schengenskih mejah določa, da kadar namerava država članica ponovno uvesti nadzor na notranjih mejah, da bi odpravila predvidljivo resno grožnjo, o načrtovani ponovni uvedbi takega nadzora uradno obvesti Evropski parlament, Svet, Komisijo in druge države članice vsaj štiri tedne pred načrtovano ponovno uvedbo nadzora meje ali takoj, ko je mogoče, kadar so okoliščine, zaradi katerih je treba ponovno uvesti nadzor na notranjih mejah, znane državi članici manj kot štiri tedne pred načrtovano ponovno uvedbo.

(4) V skladu s členom 27a(3) Zakonika o schengenskih mejah mora Komisija po prejemu uradnih obvestil, predloženih v zvezi s podaljšanjem nadzora na notranji meji na podlagi člena 25a(4), ki vodi do nadaljevanja nadzora na notranjih mejah za skupno več kot 12 mesecev na isti podlagi, izdati mnenje o nujnosti in sorazmernosti takega nadzora meje.

(5) Okvir za ponovno uvedbo in podaljšanje nadzora na notranjih mejah je bil znatno revidiran z Uredbo (EU) 2024/1717 Evropskega parlamenta in Sveta ([2]), ki je začela veljati 10. julija 2024. Zato je bil začetek vseh obdobij iz naslova III, poglavje II, Zakonika o schengenskih mejah izračunan od tega datuma.

(6) Italijanski organi so z dopisom z dne 18. novembra 2024 poslali uradno obvestilo o ponovni uvedbi nadzora na podlagi člena 25a Zakonika o schengenskih mejah na notranji meji s Slovenijo za obdobje šestih mesecev, in sicer od 19. decembra 2024 do 18. junija 2025.

(7) Italijanski organi so z dopisom z dne 16. maja 2025 poslali uradno obvestilo o podaljšanju te ponovne uvedbe za dodatno obdobje šestih mesecev, in sicer od 19. junija 2025 do 18. decembra 2025.

([1]) UL L 77, 23.3.2016, str. 1.
([2]) Uredba (EU) 2024/1717 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o spremembi Uredbe (EU) 2016/399 o Zakoniku Unije o pravilih, ki urejajo gibanje oseb prek meja (UL L, 2024/1717, 20.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1717/oj).

(8) Italijanski organi so z dopisom z dne 18. novembra 2025 poslali uradno obvestilo o podaljšanju te ponovne uvedbe za obdobje šestih mesecev, in sicer od 19. decembra 2025 do 18. junija 2026.

(9) Italija je 6. marca 2026 v skladu s členom 33(2) Zakonika o schengenskih mejah predložila poročilo o ponovni uvedbi in podaljšanju nadzora na notranjih mejah za obdobje od 21. oktobra 2023 do 18. decembra 2025.

(10) Italija je bila vključena v strukturirani dialog Komisije o ponovni uvedbi nadzora na notranjih mejah. Ta strukturirani dialog se je po prejemu uradnega obvestila Italije o podaljšanju nadaljeval v okviru posvetovalnega postopka iz člena 27a(4) Zakonika o schengenskih mejah.

(11) Trenutno stanje na notranjih mejah je bilo opisano v poročilu o stanju schengenske ureditve z dne 23. aprila 2025 ([3]) in o njem redno razpravlja Schengenski svet.

(12) Komisija mora po prejemu uradnih obvestil, predloženih v zvezi s podaljšanjem nadzora na notranji meji na podlagi člena 25a(4) Zakonika o schengenskih mejah, ki vodi do nadaljevanja nadzora na notranjih mejah za skupno 12 mesecev, izdati mnenje o nujnosti in sorazmernosti takega nadzora meje, kot je določeno v členu 27a(3) Zakonika o schengenskih mejah. Ta obveznost je nastopila s prejemom uradnega obvestila o podaljšanju nadzora na vseh notranjih kopenskih mejah 16. maja 2025.

(13) Komisija sprejema to mnenje po oceni vseh zgoraj navedenih uradnih obvestil, dopolnjenih z informacijami, ki jih je Italija predložila v okviru posvetovalnega postopka in v drugih javno dostopnih uradnih dokumentih.

OCENA URADNIH OBVESTIL IN POROČILA

I. FORMALNE ZAHTEVE

(14) Kar zadeva uradna obvestila, Zakonik o schengenskih mejah državam članicam nalaga več formalnih obveznosti.

(15) Komisija potrjuje, da je Italija poslala uradna obvestila o ponovni uvedbi nadzora na notranjih mejah in njegovih podaljšanjih v skladu z roki iz člena 25a(4) Zakonika o schengenskih mejah, tj. vsaj štiri tedne pred začetkom veljavnosti ponovne uvedbe ali podaljšanja nadzora na notranjih mejah.

(16) Komisija ugotavlja, da so bila najnovejša uradna obvestila pripravljena v skladu s predlogo, določeno v ta namen z Izvedbenim sklepom Komisije (EU) 2025/315 ([4]).

(17) Komisija je po uradnih obvestilih od italijanskih organov prejela dodatne podrobne operativne podatke v okviru posvetovalnega postopka v zvezi s podaljšanim nadzorom na notranjih mejah.

(18) Komisija ugotavlja, da je bilo poročilo o ponovni uvedbi in podaljšanju nadzora na notranjih mejah na podlagi člena 33(2) Zakonika o schengenskih mejah, ki bi moralo biti predloženo 19. decembra 2025 (ob izteku 12 mesecev), predloženo 6. marca 2026.

([3]) COM(2025) 185 final.
([4]) Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2025/315 z dne 14. februarja 2025 o določitvi predloge za uradno obvestilo o začasni ponovni uvedbi ali podaljšanju nadzora na notranjih mejah (UL L, 2025/315, 17.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/315/oj).

II. NUJNOST IN SORAZMERNOST

Stališče italijanskih organov

(19) Italijanski organi se sklicujejo na resno grožnjo javnemu redu in notranji varnosti. Ponovna uvedba nadzora na notranjih mejah je namenjena zmanjšanju nedovoljenega gibanja državljanov tretjih držav in obravnavanju tveganja infiltracije teroristov v migracijske tokove vzdolž balkanske poti.

(20) Kar zadeva varnostne razmere, se italijanski organi sklicujejo na razvoj dogodkov na področju svetovne varnosti, vključno s sedanjo vojno agresijo Rusije proti Ukrajini in razmerami na Bližnjem vzhodu, ki lahko neposredno vplivajo na varnost na schengenskem območju, zlasti na italijanskem ozemlju.

(21) To varnostno tveganje se je še povečalo zaradi svetega leta katoliške cerkve, ki se je začelo 24. decembra 2024 in je v Rim privabilo veliko romarjev in turistov z vsega sveta, ter zaradi zimskih olimpijskih in paraolimpijskih iger, ki jih je Italija gostila februarja in marca 2026 in na katerih bi lahko različne lokacije ter prisotni športniki in javne osebnosti z vsega sveta postali tarča ekstremističnega nasilja.

(22) Italijanski organi opozarjajo na:

— tveganje tekočih konfliktov, ki podžigajo tokove nedovoljenih migracij, v katere se lahko infiltrirajo radikalizirane osebe,

— prepustnost balkanske poti, po kateri lahko tuji borci, ki se vračajo s konfliktnih območij, vstopijo v schengensko območje, na podlagi ocene strateškega odbora za protiteroristično analizo,

— močno prisotnost kriminalnih mrež, ki se ukvarjajo s tihotapljenjem ljudi prek italijansko-slovenske meje, ter potrebo po okrepitvi preventivnih ukrepov in nadzora nad vstopi.

(23) Italijanski organi poročajo o pomembnih rezultatih pri prijetju oseb, za katere je bil v Schengenskem informacijskem sistemu (SIS) razpisan ukrep, in pomembnih rezultatih preiskav tihotapljenja ljudi, ki so posledica ponovne uvedbe nadzora na notranjih mejah. Na italijansko-slovenski meji je bila v obdobju od 21. oktobra 2023 do 1. marca 2026 na podlagi razpisa ukrepa v SIS v skladu s členom 36(3) in (4) Uredbe (EU) 2018/1862 Evropskega parlamenta in Sveta ([5]) identificirana 401 oseba, aretiranih pa je bilo skupno 594 oseb, od tega 260 zaradi omogočanja nedovoljenih migracij in 334 zaradi drugih kaznivih dejanj. Poleg tega so italijanski organi v istem obdobju odkrili 10 100 oseb, ki so nedovoljeno prečkale mejo, od katerih jih je 3 791 zaprosilo za mednarodno zaščito, 5 468 osebam pa je bil vstop zavrnjen.

(24) Italijanski organi opozarjajo na večjo prožnost, zmogljivost spremljanja in razpoložljivost informacij, ki jih organom kazenskega pregona nudi ponovno uveden nadzor na notranjih mejah, ki omogoča dejavnosti mejne kontrole.

(25) Italijanski organi trdijo, da ima ponovna uvedba nadzora na notranjih mejah odvračilni učinek na tihotapce ljudi in nedovoljeno gibanje.

(26) Italijanski organi ugotavljajo, da sodelovanje med Italijo in Slovenijo na področju ponovnega sprejema samo po sebi ne daje zadostnih rezultatov, pri čemer se sklicujejo na majhno število učinkovitih ponovnih sprejemov.

([5]) Uredba (EU) 2018/1862 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. novembra 2018 o vzpostavitvi, delovanju in uporabi schengenskega informacijskega sistema (SIS) na področju policijskega sodelovanja in pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah, o spremembi in razveljavitvi Sklepa Sveta 2007/533/PNZ ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1986/2006 Evropskega parlamenta in Sveta in Sklepa Komisije 2010/261/EU (UL L 312, 7.12.2018, str. 56, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1862/oj).

(27) Italijanski organi trdijo, da nadzor na notranjih mejah temelji na analizi tveganja in se izvaja ciljno, da bi se čim bolj zmanjšal njegov vpliv na čezmejni pretok blaga in oseb.

(28) Italijanski organi ugotavljajo, da se v okviru mejnih kontrol zavrnitev vstopa izda le iz razlogov, povezanih z ugotovljeno grožnjo.

Pripombe Komisije

(29) Italijanski organi so predložili informacije o različnih vidikih ugotovljenih resnih groženj notranji varnosti in javnemu redu ter argumente za utemeljitev nujnosti in sorazmernosti ponovne uvedbe nadzora meje.

(30) Čeprav lahko težke svetovne varnostne razmere povzročijo resne pomisleke glede nacionalne varnosti držav članic, uradna obvestila ne zagotavljajo zadostnih informacij o tem, kako globalno varnostno okolje vpliva izrecno na Italijo, zlasti na njeni meji s Slovenijo, ne glede na veliko število oseb, identificiranih na podlagi razpisa ukrepa v SIS v skladu s členom 36(3) ali (4) Uredbe (EU) 2018/1862 za namene boja proti kaznivim dejanjem in preprečevanja groženj javni varnosti ter resnih groženj notranji ali zunanji nacionalni varnosti.

(31) Čeprav je italijansko-slovenska kopenska meja del balkanske poti, po kateri potujejo številni migranti brez urejenega statusa, še vedno ni jasno, kako se tveganja, povezana s svetim letom katoliške cerkve ali zimskimi olimpijskimi in paraolimpijskimi igrami, uresničijo prav na italijansko-slovenski meji v primerjavi z drugimi notranjimi mejami Italije.

(32) Italija se sooča z zapletenimi migracijskimi razmerami. Komisija prav tako ugotavlja, da so italijanski organi izrazili upravičene pomisleke glede tveganja infiltracije članov terorističnih skupin v migracijske tokove ter glede povezave z organiziranim kriminalom, ki se ukvarja s trgovino s prepovedanimi drogami in ljudmi ter tihotapljenjem ljudi.

(33) Ponovna uvedba nadzora na notranjih mejah lahko prispeva k prijetju teroristov, tihotapcev ljudi ali oseb, osumljenih drugih oblik organiziranega kriminala, vendar to velja tudi za vse druge oblike policijskih kontrol na ozemlju in zlasti na obmejnih območjih. Vendar italijanski organi niso predložili informacij o tem, kako pogosto se je ta grožnja uresničila ali je bila odkrita v okviru ponovne uvedbe nadzora na notranjih mejah.

(34) Uradna obvestila vsebujejo le omejeno analizo o tem, zakaj alternativni ukrepi, vključno s policijskimi kontrolami na obmejnih območjih in čezmejnim policijskim sodelovanjem, ne zadostujejo za nadomestitev ponovne uvedbe nadzora na notranjih mejah ter katere pravne in/ali praktične ovire je treba odpraviti, da se nadzor na notranjih mejah nadomesti z alternativnimi ukrepi.

(35) V uradnih obvestilih niso navedeni specifični razlogi za izbiro geografskega območja in časovnega okvira uporabe ponovne uvedbe nadzora na notranjih mejah. Ni pojasnjeno, zakaj se zdi najprimernejše šestmesečno obdobje namesto krajšega. Čeprav Komisija ugotavlja, da se argumenti, ki so jih predložili italijanski organi, nanašajo izrecno na lokacijo slovensko-italijanske meje ob koncu zahodnobalkanske poti, ni bila predložena nobena razlaga, po kateri bi se migracijske in varnostne grožnje na tej meji razlikovale od podobnih groženj na drugih italijanskih notranjih mejah, kjer se ponovna uvedba ni štela za potrebno.

(36) Čeprav je poudarek kontrol morda na pogojih za vstop, povezanih z javno in notranjo varnostjo, se zdi, da število državljanov tretjih držav brez urejenega statusa, ki jim je bil zavrnjen vstop, kaže, da se pri nadzoru na notranjih mejah kljub temu upoštevajo drugi pogoji za vstop. To potrjuje tudi dejstvo, da se Italija sklicuje na nedovoljene migracije in nedovoljeno sekundarno gibanje kot dodaten razlog za ponovno uvedbo nadzora na notranjih mejah.

(37) Nedovoljeno sekundarno gibanje državljanov tretjih držav je lahko razlog za ponovno uvedbo nadzora na notranjih mejah, če to nedovoljeno gibanje resno ogroža javni red ali notranjo varnost. V zvezi s tem so v členu 25(1)(c) Zakonika o schengenskih mejah izrecno navedene razmere, za katere je značilno nenadno obsežno nedovoljeno gibanje državljanov tretjih držav med državami članicami, kar znatno obremenjuje vse vire in zmogljivosti dobro pripravljenih pristojnih organov ter bo verjetno ogrozilo splošno delovanje območja brez nadzora na notranjih mejah.

(38) Nedavni podatki kažejo, da so se razmere na področju migracij v Uniji znatno izboljšale. Evropska agencija za mejno in obalno stražo je leta 2024 opazila strm upad nedovoljenih prehodov meje, tudi na zahodnobalkanski poti. Ta trend upadanja se je nadaljeval v letu 2025 zaradi okrepljenih skupnih prizadevanj za zaščito zunanjih meja EU in ga ni mogoče pripisati le ponovni uvedbi nadzora na notranjih mejah s strani Italije. Leta 2025 se je glede na poročilo EU o celovitem situacijskem zavedanju in analizi skupno število nedovoljenih prehodov meje vzdolž zahodnobalkanske poti zmanjšalo tretje leto zapored, in sicer za 41 % (12 687 leta 2025 v primerjavi z 21 637 leta 2024). To bi pomenilo, da pritisk na slovensko-italijanski meji verjetno ne bo ostal enak.

(39) Ponovna uvedba nadzora na notranjih mejah ne spreminja obveznosti Italije v skladu z veljavnimi pravili prava EU o azilu in vračanju. Ponovna uvedba nadzora na notranjih mejah lahko prispeva k odkrivanju nedovoljenih prehodov meje na ozemlje države članice, olajša hiter ponovni sprejem na notranji meji in zagotovi hitro odkrivanje nedovoljenega gibanja prosilcev za mednarodno zaščito, kar omogoča pravilno uporabo pravil dublinske uredbe ([6]) o dodelitvi odgovornosti za obravnavanje prošnje za azil.

(40) Na 13 od 57 mejnih prehodov vzdolž slovenske meje se nadzor meje izvaja statično in ne dinamično.

(41) Komisija ugotavlja, da človeških virov, ki se mobilizirajo na notranjih mejah, zato ni mogoče razporediti na zunanje meje Italije ali jih dati na voljo za izvajanje alternativnih ukrepov.

III. ALTERNATIVNI UKREPI

Stališče italijanskih organov

(42) Italijanski organi poročajo o tesnem policijskem sodelovanju z vsemi sosednjimi državami članicami. To vključuje izmenjavo operativnih informacij na mesečnih tehničnih sestankih, na katerih sodelujejo Slovenija, Hrvaška in Avstrija. Skupno patruljiranje na notranjih mejah s Slovenijo se izvaja večkrat mesečno in leta 2025 (do 2. novembra) je bilo izvedenih 226 skupnih patrulj, kar je preprečilo nezakonit vstop 414 državljanov tretjih držav.

(43) Od novembra 2023 so bile oblikovane nove pobude Italije za okrepitev operativnega sodelovanja na regionalni ravni, ki so hitro napredovale. Slovenija, Hrvaška in Italija so 20. januarja 2025 podpisale tristranski memorandum o soglasju, v katerem so se strinjale o uvedbi skupnih patrulj, da bi odpravile potrebo po ponovni uvedbi nadzora na notranjih mejah. Skupno patruljiranje na notranjih mejah s Slovenijo se izvaja večkrat mesečno in leta 2025 je bilo izvedenih 255 skupnih patrulj, leta 2026 (do 22. februarja) pa 27, kar je preprečilo nezakonit vstop 486 državljanov tretjih držav leta 2025 in 46 leta 2026 (do 22. februarja).

([6]) Uredba (EU) št. 604/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vloži državljan tretje države ali oseba brez državljanstva (UL L 180, 29.6.2013, str. 31).

(44) V okviru tristranskega memoranduma o soglasju iz leta 2025 je bil dosežen hiter napredek pri vzpostavitvi tristranskih patrulj na hrvaški zunanji meji z Bosno in Hercegovino. Prve pilotne patrulje so bile uvedene junija 2025, pri čemer mešane patrulje izvajajo mejne kontrole in nadzor meje ter hkrati sodelujejo pri boju proti čezmejnemu kriminalu in pri učinkoviti izmenjavi informacij. Tristranske patrulje naj bi delovale do 12. decembra 2025, nato pa naj bi bile ponovno uvedene spomladi 2026, kar pa je še predmet razprave. Mesečni tehnični sestanki potekajo v tej tristranski obliki, da se olajša izmenjava informacij za boj proti nedovoljenim migracijam na balkanski poti.

(45) Italija ima s Slovenijo sklenjen sporazum o ponovnem sprejemu, vendar ugotavlja, da se ne izvaja učinkovito, saj je število ponovno sprejetih državljanov tretjih držav v primerjavi s številom oseb, upravičenih do ponovnega sprejema, majhno. Italija trdi, da bi izboljšanje sodelovanja na področju ponovnega sprejema lahko učinkovito odvračalo od nedovoljenega gibanja državljanov tretjih držav. V ta namen je Italija sprejela potrebne spremembe nacionalnega prava, da bi omogočila sprejetje praktičnih ureditev za uporabo postopka predaje v skladu s členom 23a Zakonika o schengenskih mejah, in deželnemu upravnemu sodišču podelila pristojnost za odločanje o pritožbi zoper ukrep predaje ([7]). Italijanski organi nameravajo tesno sodelovati s slovenskimi, da bi dosegli napredek pri izvajanju postopka predaje.

Pripombe Komisije

(46) Komisija je seznanjena, da Italija dejavno uporablja alternativne ukrepe, ki spremljajo in omejujejo učinek ponovne uvedbe nadzora na notranjih mejah. Zlasti je seznanjena z rezultati skupnega patruljiranja na italijansko-slovenski meji.

(47) Italija dejavno sodeluje v dejavnostih Europola v boju proti nedovoljenim migracijam in tihotapljenju ljudi, tudi v okviru Evropskega centra za boj proti tihotapljenju migrantov, projektne skupine EMPACT za Zahodni Balkan in operativne projektne skupine (OTF) ZeBRA.

(48) Italija dejavno sodeluje pri regionalnem sodelovanju na področju migracij in varnosti. Proaktivno obravnava migracijske izzive v državah izvora in tranzita z različnimi dvostranskimi ukrepi ter dejavnim sodelovanjem v operacijah Evropske agencije za mejno in obalno stražo, tudi v okviru pristopa „celotne poti“, ki zajema zahodnobalkansko pot.

(49) Italija je dosegla znaten napredek pri krepitvi regionalnega sodelovanja med mejnimi in policijskimi organi, vključno z vzpostavitvijo tristranskih patrulj na zunanji schengenski meji na podlagi tristranskega memoranduma o soglasju med Slovenijo, Hrvaško in Italijo z dne 20. januarja 2025. Te pobude so primeri uspešnih alternativnih ukrepov za reševanje migracijskih in varnostnih vprašanj.

(50) Sporazum o statusu med EU ter Bosno in Hercegovino omogoča napotitev stalne enote v okviru skupnih operacij Evropske agencije za mejno in obalno stražo v Bosno in Hercegovino. Ta sporazum o statusu se uporablja začasno. 5. novembra 2025 je bilo v okviru skupne operacije na sedmih bosansko-hercegovskih mejnih prehodih in na letališču Sarajevo napotenih več kot 100 mejnih policistov. Glede na osrednjo vlogo Bosne in Hercegovine na balkanski poti je uporaba tega sporazuma o statusu pomemben korak pri obravnavanju pomislekov v zvezi z nedovoljenimi migracijami in varnostjo, na katerih temelji odločitev Italije o ponovni uvedbi nadzora na notranjih mejah. Komisija ugotavlja nizko uspešnost sedanje uporabe sporazuma o ponovnem sprejemu med Slovenijo in Italijo ter priznava njegov omejen odvračilni učinek. Komisija priznava dejavno prizadevanje italijanskih organov za večji napredek pri izvajanju postopka predaje v skladu s členom 23a Zakonika o schengenskih mejah.

(51) Komisija poudarja, da lahko organi držav članic tudi brez ponovne uvedbe nadzora na notranjih mejah še naprej izvajajo javna pooblastila, vključno s tistimi, ki so namenjena zmanjšanju nedovoljenih migracij na območjih notranjih meja.

([7]) Člen 29 uredbe z zakonsko močjo št. 23 z dne 24. februarja 2026, s katerim je bil spremenjen člen 10 zakonske uredbe št. 286 z dne 25. julija 1998.

(52) Na podlagi informacij, ki so jih predložili italijanski organi, je težko ugotoviti, zakaj okrepljeno čezmejno policijsko sodelovanje, dopolnjeno s policijskimi kontrolami na obmejnih območjih, ne more biti zadostna alternativa ponovni uvedbi nadzora na notranjih mejah s potencialno močnim odvračilnim učinkom.

(53) Komisija trdi, da je način izvajanja mejnih kontrol, in sicer v obliki naključnih kontrol na podlagi tveganja, v skladu s členom 23 Zakonika o schengenskih mejah še vedno mogoč, ne da bi bilo treba uradno ponovno uvesti nadzor na notranjih mejah ali ogroziti varnost, če te kontrole nimajo enakovrednega učinka kot mejne kontrole, pri čemer morajo njihova pogostost, intenzivnost in trajanje ostati omejeni ([8]).

(54) Komisija spominja, da v primeru, če bi se Italija odločila nadomestiti nadzor na notranjih mejah s policijskimi kontrolami, člen 25 Zakonika o schengenskih mejah italijanskim organom še naprej omogoča, da nemudoma ponovno uvedejo nadzor na notranjih mejah za obravnavanje resne grožnje javnemu redu in nacionalni varnosti, ki se nepričakovano pojavi zaradi nepredvidljivih dogodkov.

IV. BLAŽILNI UKREPI

Stališče italijanskih organov

(55) Italijanski organi trdijo, da se mejne kontrole izvajajo ciljno usmerjeno in dinamično na podlagi analize tveganja v skladu s Priporočilom Komisije (EU) 2024/268 ([9]), da bi se ublažil učinek ponovne uvedbe nadzora na dobroverne potnike in čezmejno prebivalstvo.

(56) Intenzivnost mejnih kontrol je omejena na preverjanje tistih pogojev za vstop, ki so pomembni za obravnavanje resne grožnje, na kateri temelji ponovna uvedba nadzora na notranjih mejah, kar zmanjšuje učinek tega nadzora na preverjene osebe in pretočnost čezmejnega prometa.

(57) Učinek ponovno uvedenega nadzora je bil majhen, promet pa je na splošno še vedno tekoč. Doslej ni bila prejeta še nobena pritožba.

Pripombe Komisije

(58) Uradna obvestila, ki so jih predložili italijanski organi, kažejo, da so italijanski organi zavezani zagotoviti, da bo učinek nadzora na notranjih mejah še naprej omejen, kot zahteva člen 26(3) Zakonika o schengenskih mejah.

(59) Nadzor meje na notranji kopenski meji s Slovenijo se izvaja ciljno usmerjeno in na podlagi tveganja, da se omeji vpliv na čezmejna potovanja.

(60) Italija je pod vodstvom Komisije in v tesnem sodelovanju s sosednjimi državami članicami sprejela ukrepe za zagotovitev pretočnosti prometa prek ponovno uvedenega nadzora na notranjih mejah.

(61) Italija je uradno obvestila čezmejne regije v skladu s členom 42b Zakonika o schengenskih mejah.

(62) Manjkajo specifične informacije o učinku ponovne uvedbe nadzora na notranjih mejah, čeprav je ta morda omejen, na čezmejne regije, ki jih ta uvedba najbolj zadeva, in sicer na pokrajine Gorica, Videm in Trst.

([8]) Sodba Sodišča z dne 21. junija 2017, Kazenski postopek proti A, C-9/16 (UL C 277, 21.8.2017, str. 10).

([9]) Priporočilo Komisije (EU) 2024/268 z dne 23. novembra 2023 o sodelovanju med državami članicami v zvezi z resnimi grožnjami notranji varnosti in javnemu redu na območju brez nadzora na notranjih mejah (UL L, 2024/268, 17.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2024/268/oj).

(63) Slovenski organi potrjujejo, da je učinek nadzora na notranjih mejah omejen. Zaradi dvostranskih stikov so bili sprejeti ukrepi za reševanje velikih zastojev na mejnem prehodu Fernetiči/Fernetti, ki so bili posledica preusmeritve prometa zaradi cestnih del na hitri cesti Razdrto-Vipava.

V. PRIPOROČILA

(64) Dobro delujoče schengensko območje je odvisno od celovitega in učinkovitega izvajanja pravnega reda na področju migracij in azila. Začetek uporabe pakta o migracijah in azilu junija 2026 bo pomemben dejavnik za obravnavanje pomislekov glede nedovoljenih sekundarnih gibanj državljanov tretjih držav ali migracijskih in varnostnih pomislekov v zvezi z nedovoljenimi migracijami, ki jih je Italija navedla kot utemeljitev za ponovno uvedbo nadzora na notranjih mejah.

(65) Pravo EU že zagotavlja širok nabor orodij za pomoč pri obravnavanju pomislekov, ki jih je izrazila Italija in so povezani z varnostnimi vidiki. Države članice bi morale v celoti izkoristiti obstoječe mehanizme za okrepitev sodelovanja na področju varnosti in kazenskega pregona. Ti vključujejo uredbo Prüm II, novi Schengenski informacijski sistem ter novo zakonodajo o predhodnih informacijah o potnikih in evidenci podatkov o potnikih ([10]). Z začetkom delovanja sistemov SVI in ETIAS bodo zunanje meje dodatno zavarovane ([11]).

(66) Poleg tega je v skladu z uredbo o preverjanju ([12]), ki je del pakta o migracijah in azilu, varnostno preverjanje v vseh ustreznih podatkovnih zbirkah del preverjanja na zunanjih mejah in znotraj ozemlja.

(67) Italijanski organi naj še naprej razvijajo sodelovanje in izmenjavo informacij s Hrvaško, Slovenijo in Avstrijo, tudi z ustrezno revizijo obstoječih dvostranskih sporazumov ali dogovorov o ponovnem sprejemu in/ali sklenitvijo praktičnih ureditev za uporabo postopka predaje v skladu s členom 23a Zakonika o schengenskih mejah, ter dvostranske sporazume o policijskem sodelovanju s sosednjimi državami članicami.

([10]) Uredba (EU) 2024/982 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. marca 2024 o avtomatiziranem iskanju in izmenjavi podatkov za policijsko sodelovanje ter spremembi sklepov Sveta 2008/615/PNZ in 2008/616/PNZ ter uredb (EU) 2018/1726, (EU) 2019/817 in (EU) 2019/818 Evropskega parlamenta in Sveta (Uredba Prüm II) (UL L, 2024/982, 5.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/982/oj); Uredba (EU) 2018/1862 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. novembra 2018 o vzpostavitvi, delovanju in uporabi schengenskega informacijskega sistema (SIS) na področju policijskega sodelovanja in pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah, o spremembi in razveljavitvi Sklepa Sveta 2007/533/PNZ ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1986/2006 Evropskega parlamenta in Sveta in Sklepa Komisije 2010/261/EU (UL L 312, 7.12.2018, str. 56, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1862/oj); Uredba (EU) 2025/13 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. decembra 2024 o zbiranju in prenosu predhodnih informacij o potnikih za preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje in pregon terorističnih in hudih kaznivih dejanj ter o spremembi Uredbe (EU) 2019/818 (UL L, 2025/13, 8.1.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/13/oj); Direktiva (EU) 2016/681 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o uporabi podatkov iz evidence podatkov o potnikih (PNR) za preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje in pregon terorističnih in hudih kaznivih dejanj (UL L 119, 4.5.2016, str. 132, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2016/681/oj).

([11]) Popravek Uredbe (EU) 2017/2226 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. novembra 2017 o vzpostavitvi sistema vstopa/izstopa (SVI) za evidentiranje podatkov o vstopu in izstopu ter podatkov o zavrnitvi vstopa državljanov tretjih držav pri prehajanju zunanjih meja držav članic in določitvi pogojev za dostop do SVI zaradi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj ter o spremembi Konvencije o izvajanju Schengenskega sporazuma in uredb (ES) št. 767/2008 ter (EU) št. 1077/2011 (UL L 327, 9.12.2017, str. 20, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/2226/oj); Uredba (EU) 2018/1240 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. septembra 2018 o vzpostavitvi Evropskega sistema za potovalne informacije in odobritve (ETIAS) ter spremembi uredb (EU) št. 1077/2011, (EU) št. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 in (EU) 2017/2226 (UL L 236, 19.9.2018, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1240/oj).

([12]) Uredba (EU) 2024/1356 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o uvedbi preverjanja državljanov tretjih držav na zunanjih mejah ter spremembi uredb (ES) št. 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 in (EU) 2019/817 (UL L, 2024/1356, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj)..

(68) Komisija Italijo spodbuja, naj še nadgradi uspešno sodelovanje z državami članicami in tretjimi državami v regiji z nadaljnjo krepitvijo skupnega operativnega sodelovanja med organi mejne policije in drugimi organi kazenskega pregona, tudi skupnih in mešanih patrulj.

(69) Komisija Italiji priporoča, naj obravnava vse pravne ali operativne ovire, ki lahko ovirajo učinkovito uporabo alternativnih ukrepov. Komisija pozdravlja napredek pri izvajanju postopka predaje v skladu s členom 23a Zakonika o schengenskih mejah.

(70) Italijanski organi naj zagotovijo pretočnost čezmejnega prometa tudi med načrtovanimi infrastrukturnimi deli.

(71) Komisija poudarja, da je lahko uporaba alternativnih ukrepov, vključno s čezmejnim policijskim sodelovanjem, novim postopkom predaje in tehnološkimi rešitvami, učinkovitejši in uspešnejši način za zagotavljanje visoke ravni varnosti, ne da bi bilo treba ponovno uvesti nadzor na notranjih mejah, zato bi jih bilo treba uporabljati.

(72) Italijanski organi naj si prizadevajo za postopno odpravo nadzora na notranjih mejah na podlagi pristopa, prilagojenega razmeram na italijansko-slovenski kopenski meji in posameznim grožnjam, ter pri tem v celoti izkoristijo razpoložljive alternativne ukrepe iz Priporočila (EU) 2024/268 in možnosti na podlagi Zakonika o schengenskih mejah, ki krepijo in dopolnjujejo obstoječe ukrepe.

(73) Komisija meni, da uspešno sodelovanje s sosednjimi državami članicami in tretjimi državami ter uporaba alternativnih ukrepov zagotavljata trdno podlago, na kateri si lahko Italija zdaj prizadeva za postopno odpravo nadzora na notranjih mejah, ne da bi morala pri tem ogroziti svojo varnost ali nadzor migracij. Da bi dosegli ta cilj, bo Komisija ostala v tesnem stiku z vsemi zadevnimi državami članicami.

V Bruslju, 2. junija 2026

Za Komisijo
Magnus BRUNNER
član Komisije